

ЕВАНГЕЛИЕТО СПОРЕД РУТ

Едно от нещата, които съм забелязал е, че християните познават много по-добре Новия отколкото Стария завет. Това сигурно е естествено – Новия Завет съдържа историята за Исус Христос и това е първото и най-важното, което трябва да знаем. Но ние също така трябва да знаем, че СЗ заема приблизително 70% от цялата Библия. (СЛАЙД) И когато се обърнем към него много от нас откриват, че там има места, които не познаваме и не разбираме много добре. Други ни озадачават и дори плашат. Защо Бог е дал толкова строг закон, който понякога изглежда дори несправедлив? Защо Бог обръща внимание само на един народ и пренебрегва всички останали? Изобщо дали Богът от СЗ е същият Бог, в който вярват християните?

И ние не сме единствените, които задават такива въпроси. Невярващите също питат. Някои от тях са любопитни, някои от тях четата и след това задават въпроси.

Днес искам да се обърнем към една книга от СЗ - книгата Рут. Кратка, но много красиво написана книга. Най-общо тя разказва за едно младо момиче, което се преселва от чужда страна в Израел, омъжва се за богат земевладелец и двамата заживяват щастливо. Романтична история. Не зная за вас, но аз понякога съм си задавал въпроса: Защо изобщо Рут се намира в нашите Библии? Библията е книга, която говори за Бога. Какво общо има една романтична история с Него? (СЛАЙД)

Много хора, много християни не знаят какво да правят с нея и може би това е причината много рядко да съм чувал някой да проповядва върху книгата Рут.

Но всъщност в Рут има много повече отколкото виждаме на пръв поглед. Днес искам да взема тази книга и заедно да видим как под повърхността на разказа тя всъщност отговаря на някои от тези странни и плашещи въпроси, които споменах отначало.

Аз ще започна от началото на историята. (СЛАЙД)

1:1-2 В дните когато съдиите съдеха, настана глад в земята. И един човек от Витлеем Юдов отиде да престои в Моавската земя, той, и жена му, и двамата му сина. Името на човека беше Елимелех, а името на жена му Ноемин, а имената на двамата му сина Маалон и Хелеон; те

бяха ефратци от Витлеем Юдов. И дойдоха в Моавската земя и там останаха.

Историята се случва скоро след като евреите са се заселили в обещаната земя в един град на име Витлеем, Това е същия град, в който се е родил Исус Христос, но историята на Рут се случва много по-рано.

Името Витлеем е много интересно и означава „къща на хляба.“ Вероятно е наречен така понеже земята му е давала много зърно. Но в тази история къщата на хляба остава без хляб. В историята има още няколко имена. **(СЛАЙД)**

Ноемин е много хубаво име и означава „прекрасна,“ „чудесна“ или „приятна.“ Имената на синовете ѝ обаче не са такива

Маалон – означава слаб или болен

Хелеон означава чезнещ, изчезващ или дори провалящ се.

Може би нещо с тези деца не е било наред и затова са били кръстени така. Може би раждането им е било тежко и майка им почти е починала. Може би като малки са боледували често и тежко. Може би са били слаби. Не знаем точно, но текста ни дава един намек, който ни подготвя за това, което следва. **(СЛАЙД)**

1:3-5 И Елимелех, мъжът на Ноемин, умря; и тя остана с двамата си сина. И те си взеха жени моавки, на които името на едната беше Орфа, а името на другата Рут; и живяха там около десет години. Тогава умряха Маалон и Хелеон, и двамата, тъй че жената се лиши от двамата си сина и от мъжа си.

Винаги е тежко да изгубиш близки хора. Някои от вас знаят. Но два пъти по-тежко е да ги изгубиш в чужда страна, да ги погребеш на чуждо място и да стоиш пред 3 студени гроба без близки хора, които да са до теб в трудния момент. **(СЛАЙД)**

Тази жена, чието име означава „прекрасна“ губи всички свои близки. Малко по-късно (1:20) тя ще кажа „*Не ме наричайте вече Ноемин (приятна), а наричайте ме Мара (огорчена) защото Господ ме наскърби много*“ (1:20).

Началото на книгата е една история за глад, страдание и смърт.

След тази трагедия Ноемин решава да се върне обратно в родината си и казва на двете си снахи да отидат в домовете на родителите си.

По това време е нямало социално осигуряване, а обществото е било силно патриархално. Жените са разчитали на своите мъже или пораснали синове да се грижат за тях. Но Ноемин вече няма нито мъж нито синове. В Израел където се връща вероятно няма дори дом, в който да живее. И тя не иска да обрича своите снахи на такъв живот – още повече, че там те ще бъдат чужденки. Затова тя им казва да се върнат при родителите си където има кой да е грижи за тях и където могат да се омъжат повторно. Това е най-доброто, което могат да направят в това положение.

И тук чуваме първите думи на главната героиня Рут. **(СЛАЙД)**

1:16-17 А Рут каза: Не ме умолявай да те оставя и да не дойда подире ти; защото, гдето идеш ти, и аз ще ида, и гдето останеш, и аз ще остана; твоите люде ще бъдат мои люде, и твоят Бог мой Бог; гдето умреш ти, и аз ще умра, и там ще се погребя; така да ми направи Господ, да! и повече да притури, ако друго, освен смъртта, ме разлъчи от тебе.

Рут избира един живот на лишения, бедност, страдания и несигурност в чужда страна, само за да остане със своята свекърва. И е напълно ясно защо тя прави това – защото обича Ноемон.

Това са едни от най-силите думи в цялата книга. Но ние лесно можем да пропуснем нещо в тях. Рут не просто решава да отиде от родната си страна в Израел – тя също така казва, че е повярвала в Богът на Израел. Чуйте какво казва тя: *твоят Бог ще бъде мой Бог*. Има нещо, което не се вижда в българския текст, но когато говори за Бога тя не използва дума, която означава общото понятие „бог“¹ – тя използва думата Яхве, което е личното име на Бога, с което Той се открива на евреите когато сключва завет с тях. Това е все едно някой днес да кажа: „твоят Христос ще бъде мой Христос.“

Очевидно Рут знае за Богът на Израел. Евреите, с които се е сродила са й говорили за Него. Но защо Рут е готова да приеме това, което й е казано? Отговорът е – защото тя обича Ноемин. Тя е готова да остави страната, народа и удобството си, за да бъде с нея и да й помага. И ако четем внимателно ние ще видим, че самата Ноемин не нарича Рут снаха –

¹ Ел или Елохим.

авторът я нарича снаха, но самата Ноемин я нарича „дъщеря.“ Аз ви казвам, че Рут е любовна история. Но това не е история само за любовта между Рут и мъжът, за когото тя накрая се омъжва. Това е история за любовта между Рут и Ноемин.

(СЛАЙД) И това е първият мост, който книгата Рут хвърля към нас. По един простичък, ако искате наивен, начин Рут е книга, която говори за евангелизация, за печелене на хора за Бога. Ние всички искаме да виждаме това да се случва. Затова ние говорим за стратегии, за раздаване на брошури и Библии, за това какво да кажем и как да го кажем. Рут не говори за нито едно от тези неща. В нея няма дори една единствена дума за това как Ноемин е споделяла своята вяра с Рут. Но в нея има много за обичта между двете жени, която в края на краищата кара Рут да каже *твоят Бог ще бъде мой Бог.*

Най-важното нещо в нашето споделяне на вярата е да обичаме хората – и то да ги обичаме не на думи и с християнски клишета, а да ги обичаме както казва Йоан *на дело и в действителност* (1 Йоан 3:18). Любовта е това, което прави нашето свидетелство чуто. Любовта е това, което събаря скептицизма и неверието на хората. И ако ние направим една анкета за това как сме били привлечени в тази църква и сме пожелали да станем част от нея аз съм сигурен, че повечето ще кажат, че по един или друг начин това е било свързано с взаимоотношения.

Христос и Закхей – слез защото искам да говоря с теб. И ако ми позволиш бих дошъл с теб в къщата ти. Няма и дума на обвинение или изобличение за греховете му. Но по средата на празничната вечеря Закхей става и казва – аз съм извършил грехове и съм крал и онеправдавал хора. Затова сега се отказвам от поливната си състояние и ще го раздам, за да поправам тези мои грехове. Силно нали?

Историята на Рут продължава. Тя и Ноемин се връщат в Израел. Там вече няма глад, но те са две жени в един мъжки свят, без средства, без работа, може би дори без дом. За да преживяват те трябва да разчитат на милостта на хората.

Когато пристигат в Израел е времето на жетвата. Хората жънат нивите си. Ноемин казва на Рут да върви след жетварите с надеждата, че те ще оставят по някой клас, който тя след това да може да вземе и по този начин

да събере малко жито за хляб. И това наистина се случва – Рут успява да събере достатъчно зърно.

Но тук има още нещо. Ако се върнем назад към закона, който Бог е дал на Израел там ще открием нещо интересно. Искам да ви го прочета:

(СЛАЙД) *Левит 23:22 когато жънете нивите на земята си, да не жънеш краищата на нивата си, и да не събираш падналите в жетвата ти класове; за сиромаша и за чужденеца да ги оставиш. Аз съм Господ вашият Бог².*

Обърнете внимание как завършва текста. *Аз съм Господ вашият Бог.* Аз ви заповядвам да се грижите по този начин за бедните и слабите сред вас. И когато Ноемин изпраща Рут на нивата, за да събира класове тя разчита на този Божий закон да е погрижи за нейната нужда. И това наистина става.

Но това все още не е всичко. Във Витлеем където двете жени се прибират живее един близък роднина на мъжа на Ноемин. Той е богат човек и когато разбира коя е Рут ѝ казва всеки ден да идва на неговата нива и че ще се грижи за нея. Но той прави и нещо повече.

Бог е дал още един много интересен закон на евреите. Когато мъжът в едно семейство умре без да има деца жените в това семейство остават на произвола на съдбата. Както ви казах това е бил патриархален, мъжки свят. И ако някой близък човек не се погрижи за тях в повечето случаи те са оставали напълно беззащитни. Затова Бог дава следния закон – ако се случи такова нещастие, ако мъжът в семейството почине без да остави наследник, неговият най-близък роднина трябва да се ожени за вдовицата.

На нас това може да ни се струва много странно. Ние сме свикнали да мислим, че основание за брак може да бъде единствен романтична любов между двама души. Но това, което Бог заповядва не е някакъв каприз. В това време, в тази обстановка, това е бил един закон, който е съдържал в себе си огромна милост и грижа за най-беззащитните хора.

Спомнете си въпросите, с които започнахме. Понякога ние не разбираме СЗ. Законът, който Бог дава може да ни се струва странен, непрактичен, неприложим, понякога дори груб и жесток. Но когато стъпим в обувките на хората от онова време става нещо странно – ние започваме да виждаме,

² Виж още обяснението във Втор. 10:17-18.

че той всъщност съдържа в себе си голяма милост и любов. На хора като Рут и Ноемин той дава сигурност, храна, подкрепа, нормален живот и надежда. По този начин книгата Рут се превръща за нас в един прозорец, през който ние можем да погледнем към СЗ и да го видим в една нова светлина. И аз с надявам, че ако се научим да я четем по този начин ние ще започнем да виждаме нещата различно и ще можем да отговорим на някои от трудните въпроси, които хората понякога задават.

Но аз искам да направим още една стъпка по-напред в книгата. Главната героиня Рут е наричана отново и отново с едно особено име. И то се повтаря толкова често, че ако четем внимателно разбираме, че авторът го прави съвсем умишлено, за да привлече вниманието ни към него. Сещате ли се кое е това име? – *Моавката*³. Рут не е еврейка по произход. Обърнахте ли внимание на историята – едно семейство евреи отиват в чужда земя и там двамата сина се женят за чужденки. Но моавците не са обикновени чужденци. Народът на Израел има история с тях. Когато вървят през пустинята към обещаната земя моавците са тези, които викат пророка Валаам, за да ги прокълне и се опитват да ги въвлекат в неморалност и идолопоклонство. Поради това Бог дава една специална заповед за отношенията между евреи и моавци. Тя се намира в

(СЛАЙД) Втор. 23:3 *моавец да не влиза в Господното събрание; потомците му и до десетото поколение да не влизат в Господното събрание никога;*

Рут е моавка. Но знаете ли кой е нейното 3-то поколение? Цар Давид⁴. Не 10-то, 3-то поколение. Но Давид не само влиза в Господното събрание, той води Божия народ и Бог го нарича „мъж по Моето сърце.“

Това носи още един голям урок за нас. Понякога хората гледат СЗ и се чудят защо Бог избира един народ, а отхвърля всички останали. И тук ние виждаме отговорът. Рут е чужденка. При това тя не е просто чужденка, а моавка – етнос още по-специално отчужден от Божия народ. Но когато идва с вяра при Бога тя не е отхвърлена, а е приета.

³ 1:22; 2:2, 6,21; 4:5, 10.

⁴ Вероятно на Рут се е гледало като на човек, който се присъединил към еврейския народ и по този начин технически като на евреин, така че законът не се е отнасял до нея и потомството ѝ. Все пак нейният етнос свързан с тази забрана е интересен и не е без значение.

Когато в СЗ Бог избира Израел Неговата цел не е да отхвърли всички останали народи. Неговата цел е чрез Израел да ги привлече към Себе Си, така че никой да не остане далеч.

Когато избира Авраам, родоначалника на Израел, Бог му казва: Аз те избирам, за да може чрез твоето потомство да благословя всички народи по света. В края на краищата в Израел се ражда Христос, Който е евреин по произход и в Когато наистина се благославя всеки народ. И днес ние в България сме се събрали точно защото сме намерили спасение в Христос. Ние сме едно свидетелство за това, че Божието благословение наистина е достигнало до всички народи.

Но аз искам да се вгледаме малко по-внимателно. Родословието на Исус Христос преминава през цар Давид. А Давид е правнук на моавката Рут, жена от етнос, на който на пръв поглед е забранено да се приближава до избраните от Бога.

При това Рут не е единствената чужденка в това родословие. Там намираме Раав, проститутката от Ерихон, намираме и ханаанката Тамар, която има незаконни деца от свекъра си. Това са неудобни истории. И може би ние започваме да се чудим – защо тези хора са част от потомството на Спасителя? Те не само, че не са от избрания народ, но и моралната репутация на някои от тях е твърде съмнителна. Не можеше ли Бог да избере по-внимателно родословието на Христос?

Всъщност Бог много внимателно е избрал родословието на Христос. Той е искал е тези хора да бъдат част от него и това да бъде специално записано. И причината да желае това е понеже по този начин Той напомня, че не е един национален или националистически Бог, че никога не е бил Бог само на евреите, че винаги е желаел да привлече и спаси всички. Това е причината да имаме книгата Рут в нашите Библии.

Не само в Христос, но още в СЗ Бог ясно се обръща към всички хора им казва: Аз ви обичам. Аз ви търся. Аз ви желая доброто. Които и да сте вие, откъдето и да идвате, каквото и да сте направили вие сте добре дошли при Мен. И ако вие положите своето доверие в Мен Аз никога няма да го предам. Това е същата блага вест, която църквата проповядва и днес. Тя не е нова – ние можем ясно да я видим още в книгата Рут.

Наглед простичката история на Рут всъщност съдържа изключително важни неща за Бога – стига да имаме очи да ги видим. Тя повдига много въпроси, които точно днес са на дневен ред пред нас. Какво мисли Бог за чу чужденците-мигранти, за които сега толкова се говори? Какво мисли за социално слабите хора, които са изпаднали в затруднено положение?

Времето няма да ми стигне да говоря за всичко това, но искам да завършва с едно последно нещо. Никой в тази история не е представен като съвършен светия. Включително и Рут. В книгата има един момент когато Рут разбира, че Вооз ще пренощува на полето до зърното, което е събрал. И когато идва вечерта тя се изкъпва, разкроява се, отива и ляга до него⁵. Как ви звучи това? Може би на нас не искат тази история в нашите Библии, но тя е там.

(СЛАЙД) Никой в тази история не е съвършен. Действието се развива в малък град, който по според нашите съвременни стандарти си е чисто село. Никой не е особено значим или важен човек.....Освен за Бога. За Него тези малки и несъвършени хора са важни.

Никой от нас, които сме се събрали тук тази сутрин не е съвършен и никой от нас не е особено важен човек...Освен за Бога. И Той ни кани да отидем при Него с нашето несъвършенство и незначителност, за да ни направи част от Своята, от Божията история.

Това е евангелието според Рут. То е едно и също както в СЗ така и в НЗ. И ние сме приканени да чуем и да отговорим.

⁵ Виж Рут 3:1-5.